

Tractar-se (II)

Un dels dos exemples de Fabra que addueïem ahir de l'ús de *tractar-se* de què feïem qüestió (extret de la seva Gramàtica de 1956), *El guionet de què es tracta en aquest paràgraf no s'usa...*, admet una anàlisi que fa que puguem encara atribuir a *tractar* un dels significats que li reconeix el Diccionari del mateix Fabra: «prendre alguna cosa com a objecte d'estudi, discussió, etc.». Efectivament: podem considerar que la partícula *es* que precedeix el verb, no és el mer reforç propi dels verbs anomenats per això pronominals (com és ara, per exemple, *adonar-se*, *atenir-se*, *queixar-se*, etc.), sinó el subjecte del verb, que s'usa per a indicar que l'acció del verb és realitzada per una persona indeterminada; dit altrament, l'equivalent de *hom*. No hi ha dubte que l'exemple indicat admetria la construcció *El guionet de què hom tracta en aquest paràgraf...*, o bé, personalitzant la frase, *El guionet de què tractem en aquest paràgraf...* Però és també evident que l'altre exemple de Fabra adduït ahir, *En el cas de l'adjectiu «geperut» es tracta d'un derivat directe de «gep»*, ja no permet aquesta anàlisi: *es* no hi és substituïble per *hom* i ha de considerar-se com un reforç del verb, al qual dona un nou significat, i que només es pot usar en frase de tercera persona del singular. I no és potser gaire aventurat de suposar que aquest us de *tractar-se*, en una frase com *Es tracta d'un problema difícil*, prové al capdavant, tal com insinuàvem ahir, de l'ús del verb *tractar* en frases com *En aquella reunió es va tractar* (és a dir, *hom va tractar*) *d'un problema difícil*.

Al costat de *tractar-se* amb el valor que comentem, cal recordar també la locució *ésser qüestió* (regint així mateix la preposició *de*), a la qual els diccionaris no donen segurament el relleu que mereix. La Gran Enciclopèdia recull i defineix diverses locucions o frases formades amb el substantiu *-qüestió*, però no indica per a *ésser qüestió de* *5el valor que té en exemples com És qüestió de cinc minuts* o *És qüestió de llevar-se a l'hora*. Però, com vam veure ahir, l'Alcover-Moll defineix precisament *tractar-se* amb els termes «ésser qüestió de tal o tal cosa». I és a la mateixa Gramàtica de Fabra esmentada (1956) en què trobem *ésser qüestió de* amb el valor de *tractar-se de*: *Els conjunts sintetitzats de què és qüestió en els apartats...* (pàg. 157), *Els adjectius de què és qüestió en l'apartat...* (pàg. 138).

Albert Jané